

Unia Europejska. Prawo wspólnotowe cz. 1

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Mapa myśli](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Obywatelstwo Unii i zagadnienia wstępne*, dostępny w internecie: ksiegaria.beck.pl [dostęp 6.04.2020 r.].
- Źródło: Europejski Portal Integracji i Rozwoju, *Historia integracji europejskiej*, dostępny w internecie: europejskiportal.eu [dostęp 6.04.2020 r.].
- Źródło: *Prawo Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej*, dostępny w internecie: ksiegaria.beck.pl [dostęp 6.04.2020 r.].

Unia Europejska. Prawo wspólnotowe cz. 1

Źródło: domena publiczna.

Materiał jest częścią serii **„Repetytorium”**.

W tym materiale powtórzymy wiadomości z jednego z działów z wiedzy o społeczeństwie. Powtórzenie opierać się będzie na zestawie ćwiczeń interaktywnych z zakresu prawa wspólnotowego oraz pracy z tekstami źródłowymi i multimediami. W dalszej części znajdują się dokładniejsze informacje na temat tego, jak czytać polecenia oraz odpowiadać na pytania. Podpowiadamy, na co warto zwrócić uwagę.

Twoje cele

- Scharakteryzujesz działanie prawa wspólnotowego.
- Przeanalizujesz typy poleceń do ćwiczeń dotyczących prawa wspólnotowego.
- Ocenisz swoją wiedzę, wykonując zestaw ćwiczeń.

Przeczytaj

Ćwiczenia

W powtórkowych lekcjach skupimy się na części poświęconej pytaniom. Odnoszą się one do wielu różnych materiałów źródłowych (nie tylko tekstów oraz ilustracji, ale również map, tabel czy wykresów itp.). Przede wszystkim musisz dokładnie zapoznać się z materiałami źródłowymi, ale także zwrócić uwagę na polecenia. Poniżej przybliżamy, jak rozumieć polecenia w zadaniach różnego typu:

wyjaśnij

twoim zadaniem jest zrekonstruowanie związku przyczynowo-skutkowego, opisanie od początku do końca, o co chodzi i dlaczego;

scharakteryzuj

należy przeanalizować genezę, przebieg oraz konsekwencje danego procesu czy zjawiska, wymieniając uczestników wydarzeń (postacie, organizacje) lub inne istotne elementy;

porównaj

twoim zadaniem jest zestawienie wydarzeń, zachodzących procesów, danych itp. pod kątem występujących między nimi podobieństw oraz różnic;

rozstrzygnij

w tym wypadku oczekiwana odpowiedź jest jedna: „tak” lub „nie” – oczywiście wraz z uzasadnieniem, ale bez formułowania własnych ocen;

rozważ

należy tu sformułować zarówno argumenty, jak i kontrargumenty, czyli „za” i „przeciw”, wartościując słuszność danego rozumowania;

ocień

to polecenie pozwala ci przedstawić własną, subiektywną opinię na temat opisywanych zjawisk i procesów;

każda przedstawiona ocena – o ile będzie dobrze uzasadniona – zostanie uznana, dlatego też kluczową rolę odgrywa umiejętność budowania argumentacji;

udowodnij

w poleceniu tym zawarta jest teza, a twoim zadaniem jest stworzenia krótkiej narracji z podaniem argumentów na rzecz jej prawdziwości;

uzasadnij

zadanie podobne jak powyżej, ale w tym przypadku powinno się określić sposób

rozumowania, który umożliwia postawienie danej tezy;

wykaż

należy tu wykazać prawdziwość lub nieprawdziwość związków przyczynowo-skutkowych, odnoszących się do tezy; podaj, wymień, wskaż – takie polecenia występują w zadaniach półotwartych, w których jest miejsce na twoją odpowiedź; podajesz wtedy pojęcie, nazwę własną (pełną, bez skrótów), imię i nazwisko osoby itp.

Pamiętajcie, że odpowiedź musi odnosić się do źródła – błędem jest bazowanie wyłącznie na swojej wiedzy i zignorowanie podanego źródła. Chodzi bowiem o to, aby osoba odpowiadająca na pytanie umiejętnie połączyła analizę materiału źródłowego z własną wiedzą. Nie bójcie się korzystać z posiadanych informacji i zawsze odwołujcie się do podanych źródeł. Pamiętajcie również o tym, by wczytywać się w polecenia – czasem wiedza własna nie jest potrzebna, czasem tekst to tylko inspiracja, a innym razem należy połączyć wiedzę z interpretacją tekstu.

Unia Europejska. Prawo wspólnotowe

W prawie UE należy rozróżnić prawo pierwotne i prawo wtórne (pochodne), które tworzą tzw. [acquis communautaire](#).

Prawem pierwotnym są traktaty założycielskie (wraz z nowelizującymi je traktatami), jak również traktaty akcesyjne i stowarzyszeniowe oraz prawo międzynarodowe.

Prawem wtórnym (pochodnym) są akty prawne poszczególnych organów i instytucji UE, a także umowy zawierane przez UE oraz państwa członkowskie. Prawo pochodne musi być zgodne z prawem pierwotnym – o jego ewentualnej niezgodności orzeka Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Akty prawa pochodnego dzieli się na:

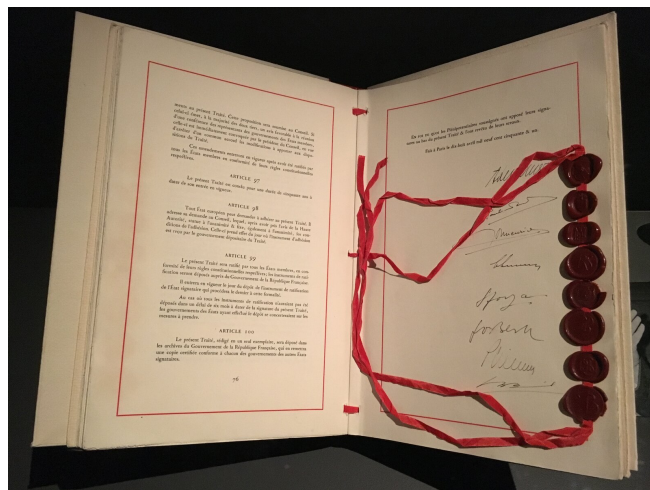
- akty wiążące: rozporządzenia, dyrektywy i decyzje;
- akty niewiążące: zalecenia i opinie.

Traktat paryski

Traktat paryski został podpisany w 1951 r. przez sześć państw założycielskich: Belgię, Francję, Luksemburg, Niderlandy, RFN i Włochy. Wszedł w życie w 1952 r.

Utworzył on **Europejską Wspólnotę Węgla i Stali** (EWWiS). EWWiS zajmowała się wspólną polityką i kontrolą wydobycia węgla i produkcji stali na terytorium państw członkowskich. Jej organami były: Wspólne Zgromadzenie (parlamentarne), Wysoka

Władza, Trybunał Sprawiedliwości, Komisja, Komitet Konsultacyjny (po 1965 r. – Komitet Ekonomiczno-Społeczny) oraz Kontroler Finansów (późniejszy wspólny Trybunał Obrachunkowy). Traktat został podpisany na 50 lat z możliwością przedłużenia, o ile taką wolę wyrażą państwa członkowskie. Decyzją tych państw EWWiS przestała istnieć w 2002 r., a jej uprawnienia zostały przekazane Wspólnocie Europejskiej.

Oryginał traktatu podpisany 18 kwietnia 1951 r.

Źródło: Marc Baronnet, licencja: CC BY-SA 4.0.

Traktaty rzymskie

Podpisanie traktatów rzymskich w pałacu Konserwatorów na Kapitolu.

Źródło: domena publiczna.

Traktat rzymski o utworzeniu Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej został podpisany w 1957 r. przez sześć państw założycielskich: Belgię, Francję, Luksemburg, Niderlandy, RFN i Włochy. Wszedł w życie w 1958 r.

EWG zajmowała się wspólną polityką gospodarczą państw członkowskich. Miała za zadanie zniesienie celi oraz doprowadzenie do swobodnego przepływu osób, kapitału, towarów i usług oraz do wspólnej polityki handlowej, rolnej, transportowej i energetycznej. W ten sposób EWG działała na rzecz równomiernego rozwoju gospodarczego i podniesienia poziomu życia.

Organami EWG były: Rada Ministrów, Komisja, Trybunał Sprawiedliwości, Komitet Kontroli (później: Trybunał Obrachunkowy), Zgromadzenie Parlamentarne. Traktat doprowadził do powołania Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Ten traktat rzymski został zmieniony i uzupełniony przez Jednolity Akt Europejski, a przede wszystkim – przez traktat z Maastricht i kolejne traktaty nowelizujące.

Traktat rzymski o utworzeniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratomu) został podpisany w 1957 r. przez sześć państw założycielskich: Belgię, Francję, Niderlandy, Luksemburg, RFN i Włochy. Wszedł w życie w 1958 r.

Euratom ma na celu pokojową współpracę państw związaną z rozwojem energii jądrowej. Na podstawie traktatu we Wspólnocie tej działały następujące instytucje: Rada Ministrów,

Zgromadzenie Parlamentarne, Komitet Kontroli (późniejszy Trybunał Obrachunkowy Wspólnot Europejskich) i Komisja.

Jednolity Akt Europejski

Źródło: PE, dostępny w internecie: europarl.europa.eu [dostęp 9.03.2021 r.], licencja: CC BY-SA 3.0.

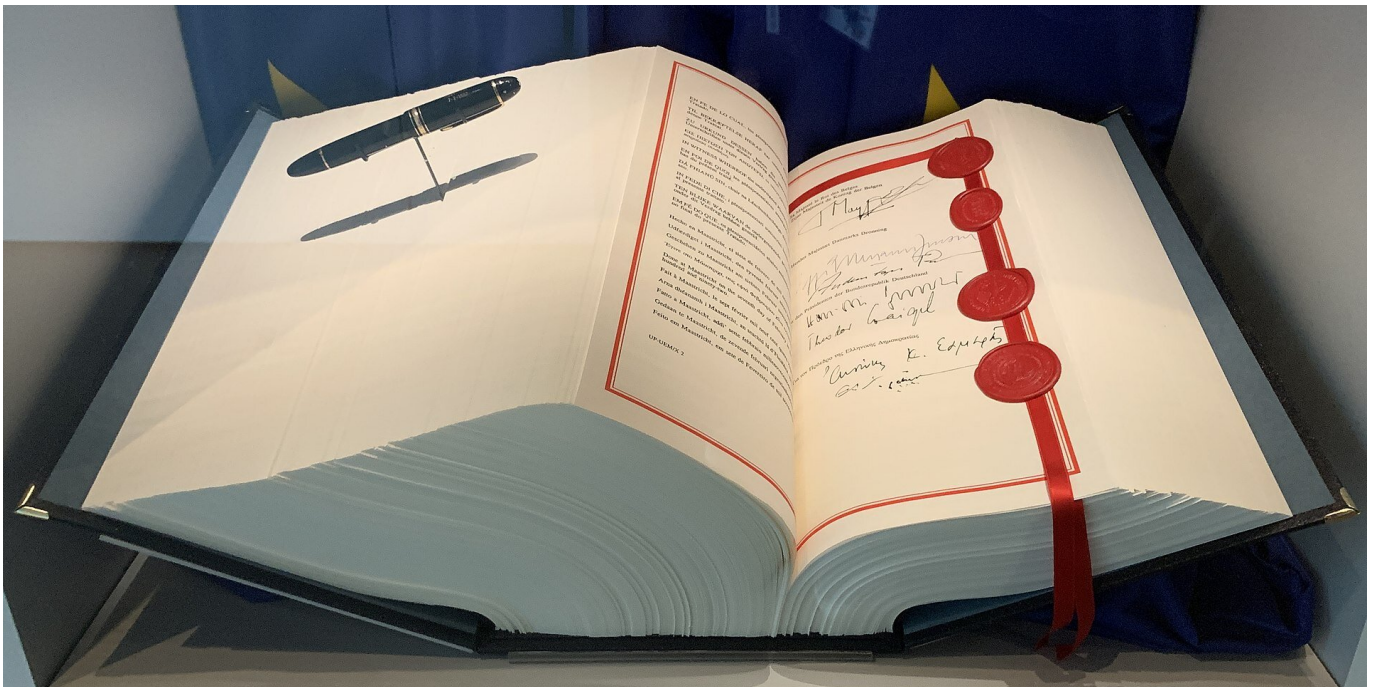
Jednolity Akt Europejski został podpisany w 1986 r., a wszedł w życie w 1987 r. Wniósł on wiele zmian dotyczących instytucji i procedur obowiązujących we wspólnotach europejskich, rozszerzył zakres ich polityki oraz wprowadził reguły mające umożliwić EWG realizację rynku wewnętrznego.

Zmiany przyjęte w Jednolitym Akcie Europejskim:

- poszerzenie możliwości głosowania kwalifikowaną większością głosów w Radzie Ministrów; wcześniej regulacje zakładały w większym stopniu podejmowanie decyzji jednomyślnie, co czasami doprowadzało do całkowitego ich blokowania we wspólnotach europejskich; przykładem tych ostatnich praktyk była tzw. polityka pustego krzesła wprowadzona przez Francję w celu wymuszenia jednomyślności;
- wprowadzenie procedury kooperacji-współdziałania bądź współpracy instytucjonalnej między Radą Ministrów a Parlamentem Europejskim; na tej podstawie Parlament Europejski uzyskał prawo wprowadzania poprawek do propozycji przedkładanych przez Radę Ministrów;
- wprowadzenie procedury zgodności zwiększającej kompetencje Parlamentu Europejskiego, który dzięki niej miał prawo udzielenia bądź nieudzielenia zgody na propozycję przedkładaną przez Komisję Europejską;

- powołanie w 1989 r. Sądu Pierwszej Instancji przy Trybunale Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, który rozpatruje skargi osób prawnych i fizycznych;
- przyjęcie zasady, zgodnie z którą Komisja Europejska wprowadza w życie decyzje podejmowane przez Radę Ministrów;
- poszerzenie zakresu wspólnej polityki wspólnot europejskich o sektory: walutowy, społeczny, ochrony środowiska, badań naukowych i rozwoju technologicznego;
- stworzenie prawnych podstaw funkcjonowania Rady Europejskiej jako celu Europejskiej Współpracy Politycznej (wspólna polityka zagraniczna);
- zdefiniowanie jednolitego rynku wewnętrznego jako „obszaru bez granic wewnętrznych, na którym zostaje zapewniony wolny przepływ osób, towarów, usług i kapitału” (tzw. cztery wolności); określono również datę jego wprowadzenia na rok 1992.

Traktat o Unii Europejskiej – traktat z Maastricht

Źródło: User:Mateus2019, licencja: CC BY 2.0.

Traktat o Unii Europejskiej został podpisany w Maastricht w 1992 r. i wszedł w życie w roku 1993 po ratyfikacji przez wszystkie państwa członkowskie i Parlament Europejski. Jednym z efektów ratyfikowania traktatu z Maastricht było przekształcenie traktatu rzymskiego z 1957 r. o ustanowieniu EWG w Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską.

Głównym celem traktatu z Maastricht było przekształcenie trzech Wspólnot Europejskich w Unię Europejską. Poza tym w zakresie instytucji i procedur wprowadził następujące zmiany:

- zmiana nazwy EWG na Wspólnotę Europejską; wszystkie trzy wspólnoty (EWWiS, Euratom, Wspólnota Europejska) stały się częścią nowo powołanej Unii Europejskiej;
- wprowadził procedurę współdecydowania, dzięki której Parlament Europejski ma prawo zawetowania decyzji Rady Unii Europejskiej;
- nadał Parlamentowi Europejskiemu prawo do udziału w mianowaniu oraz odwoływaniu Komisji Europejskiej, a także prawo do udziału w podpisywaniu umów międzynarodowych;
- poszerzył zakres wspólnej polityki WE o sektory: sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, przemysłu, sieci transeuropejskich, ochrony konsumenta, edukacji, młodzieży, ochrony zdrowia, kultury;
- wprowadził obywatelstwo Unii Europejskiej jako równoległe do obywatelstwa państwowego i dał wiele nowych praw obywatelom, m.in.:
 1. umożliwia obywatelom UE swobodne poruszania się po całym jej obszarze;
 2. gwarantuje obywatelom państw członkowskich UE czynne i bierne prawo wyborcze w wyborach samorządowych oraz do Parlamentu Europejskiego w kraju aktualnego zamieszkania, a niekoniecznie w kraju, którego jest się obywatelem;
 3. zapewnia ochronę prawną (dyplomatyczną i konsularną) obywatelowi każdego państwa UE przez przedstawiciela każdego innego państwa członkowskiego, w sytuacji gdy państwo, którego jest obywatelem, nie ma przedstawicielstwa dyplomatycznego w kraju trzecim;
 4. daje prawo każdemu obywatelowi państwa UE do złożenia skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich UE (ombudsmana);
- stworzył prawne podstawy funkcjonowania:
 1. Unii Gospodarczej i Walutowej, mającej na celu wprowadzenie jednolitego rynku wewnętrznego, jednej waluty oraz jednolitej polityki pieniężnej i cenowej;
 2. Europejskiego Banku Centralnego, powołanego w 1998 r.;
 3. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa; po raz pierwszy państwa członkowskie zobowiązały się prawnie do zrealizowania wspólnej polityki zagranicznej.

Traktat amsterdamski

Traktat ten został podpisany w Amsterdamie w 1997 r. i wszedł w życie po ratyfikacji przez państwa członkowskie UE w 1999 r.

Europejscy przywódcy w Amsterdamie 2 października 1997 r.

Źródło: Poma, licencja: CC BY-SA 3.0.

Wprowadził on następujące zmiany:

1. W zakresie unijnych praw podstawowych:

- wprowadził możliwość narzucenia sankcji państwu, które nie przestrzega zasad demokracji, praw człowieka, podstawowych swobód i reguł prawa; karą może być nawet pozbawienie prawa głosu w Radzie Unii Europejskiej;
- wprowadził normy prawne umożliwiające Radzie Unii Europejskiej zwalczanie przejawów dyskryminacji na tle orientacji seksualnej, religijnym, pochodzenia etnicznego, wieku, różnicy płci, rasy, kalectwa;
- wprowadził zasadę równouprawnienia kobiet i mężczyzn do fundamentalnych praw UE;
- jako jedno z zadań UE ujął zwalczanie bezrobocia i osiągnięcie wysokiego poziomu zatrudnienia;
- doprowadził do konieczności uwzględnienia zagadnień związanych z ochroną środowiska przy realizowaniu polityk wspólnotowych;
- uznał, że obywatelstwo unijne nie zastępuje obywatelstwa narodowego, a tylko stanowi jego dopełnienie.

2. W zakresie instytucji i procedur:

- dotyczących Rady Unii Europejskiej:

1. wprowadził zasadę, zgodnie z którą Rada musi podać do wiadomości publicznej wyniki swoich głosowań;

2. prowadził zasadę konstruktywnego wstrzymania się od głosu w Radzie, stwarzając tym samym możliwość sprzeciwienia się bez blokowania wprowadzenia decyzji; zachowana została zasada głosowania jednomyślnego w sprawach interesu narodowego;
- dotyczących Parlamentu Europejskiego:
 1. mając na uwadze przyszłe rozszerzenie Unii, ograniczył liczbę deputowanych PE maksymalnie do 700 osób;
 2. ustalił, że sesje plenarne PE odbywają się co miesiąc w Strasburgu, a sesje nadzwyczajne i posiedzenia komisji – w Brukseli;
 3. nadał PE kompetencje w zakresie zatwierdzania kandydata na Przewodniczącego Komisji Europejskiej oraz w osobnym głosowaniu zatwierdzania składu całej Komisji.
3. Wprowadził mechanizm wzmocnionej współpracy mającej na celu pogłębianie integracji europejskiej, w której nie muszą równomiernie uczestniczyć wszystkie państwa członkowskie (tzw. integracja dwóch szybkości). Współpraca ta dotyczyć ma pewnych konkretnych dziedzin; może być ona realizowana przez co najmniej osiem krajów.
4. W zakresie działania Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa:
 - Unia Europejska może przyjmować wspólne cele i strategię;
 - Unię reprezentuje na zewnątrz Przewodniczący Rady UE, który jest wspierany przez Sekretarza Generalnego Rady, czyli Wysokiego Przedstawiciela Unii Europejskiej ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa;
 - Unia Zachodnioeuropejska uznawana za zbrojne ramię UE uzyskała możliwość wysyłania misji pokojowych, humanitarnych i ewakuacyjnych.
5. Przeniesiono politykę azylową i wizową do I filaru UE, co oznaczało, że tak jak pozostałe elementy tego filaru, miały one być objęte jurysdykcją Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Słownik

acquis communautaire

dorobek prawny Unii Europejskiej); jest to zbiór zasad prawnych obowiązujących w UE

polityka obronna

strategia bezpieczeństwa narodowego

Mapa myśli

Polecenie 1

Zapoznaj się z filarami Unii Europejskiej. Dopisz przykłady konkretnych działań wspólnoty, które realizowały te założenia.

Filary Unii Europejskiej

- filary Unii Europejskiej
 - I filar
 - unia gospodarcza i walutowa – Wspólnoty Europejskie
 - unia celna [br]i walutowa
 - wspólny rynek
 - polityka rolna
 - polityka [br]strukturalna w przemyśle
 - polityka [br]socjalna/społeczna
 - II filar
 - unia polityczna
 - wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa
 - uzgadnianie wspólnej polityki zagranicznej
 - promowanie praworządności, praw człowieka, demokracji i działań mających na celu utrzymanie pokoju
 - III filar
 - wspólna polityka [br]sprawiedliwości i spraw wewnętrznych – współpraca sądowa i policyjna
 - współpraca w zakresie prawa cywilnego i karnego, obowiązywanie wyroków wydanych w jednym państwie w innych państwach Unii
 - europejski nakaz aresztowania (ENA)
 - walka z przestępczością – powołanie Europejskiego Urzędu Policyjnego – Europolu w 1998 r.
 - polityka migracyjna
 - polityka wizowa
 - polityka azylowa

Ćwiczenie 1

Rozstrzygnij, czy któryś z filarów powinien być uznawany za ważniejszy od pozostałych.
Swoją odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie: ▼

Uzasadnienie:

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Wskaż państwa, które podpisały traktaty rzymskie.

☐ Włochy

☐ Belgia

☐ Wielka Brytania

☐ Francja

Ćwiczenie 2

Przyporządkuj akty prawa wspólnotowego do odpowiedniej kategorii.

prawo pierwotne

Traktat ustanawiający
Europejską Wspólnotę Energii
Atomowej

prawo wtórne

Rozporządzenie Parlamentu
Europejskiego i Rady (UE)
2015/478 z dnia 11 marca 2015
r. w sprawie wspólnych reguł
przywozu

Traktat o funkcjonowaniu Unii
Europejskiej

Dyrektywa Parlamentu
Europejskiego i Rady
2011/83/UE z dnia 25
października 2011 r. w sprawie
praw konsumentów

Traktat o Unii Europejskiej

Ćwiczenie 3

Przyporządkuj traktaty do lat, w których weszły w życie.

Połącz wydarzenia z datami

2009,

2003,

1999,

1952,

1993

traktat paryski	
traktat z Maastricht	
traktat amsterdamski	
traktat nicejski	
traktat lizboński	

Ćwiczenie 4

Uzupełnij definicję.

traktatu – umowy ; zajmuje się tym

gentryfikacja

specjalnie powołana komisja przedstawicielska

nostryfikacja

ratyfikacja

krajowej

negocjowanie

międzynarodowej

upoważniony do tego organ państwowy

odrzucanie

zatwierdzenie

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj polecenie.

“ *Prawo Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej* ”

Prawo Unii Europejskiej tworzy swoisty system prawny, który charakteryzuje się tym, iż nie jest to ani w pełni tego słowa znaczeniu prawo międzynarodowe, jak również nie można go określić, jako prawo krajowe. Wprawdzie prawo statuujące UE, czyli prawo pierwotne (traktatowe) posiada cechy międzynarodowego systemu prawnego, niemniej jednak nie jest klasycznym prawem międzynarodowym. Traktaty będące podstawą utworzenia Wspólnot Europejskich, które to na mocy Traktatu z Lizbony przekształciły się w UE, będącą swoistą organizacją międzynarodową, stanowiły wielostronne umowy międzynarodowe ratyfikowane przez państwa wedle procedur istniejących w ich ustawach zasadniczych. Cechą charakterystyczną, co jest konsekwencją ratyfikowania tych umów, było przyjęcie przez państwo całego dotychczasowego dorobku prawnego Wspólnot Europejskich oraz będącej ich następcą prawnym Unii Europejskiej.

Źródło: *Prawo Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej*, dostępny w internecie: ksiegarnia.beck.pl [dostęp 6.04.2020 r.].

Rozstrzygnij, czy konsekwencją wstąpienia do Unii Europejskiej jest przyjęcie zarówno prawa pierwotnego, jak i wtórnego UE. Swoje zdanie uzasadnij, odwołując się do tekstu.

Rozstrzygnięcie: ▼

Uzasadnienie:

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj polecenie.

Traktat między Królestwem Belgii, Republiką Bułgarii, Republiką Czeską, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Portugalską, Rumunią, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Chorwacji dotyczący przystąpienia Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej, sporządzony w Brukseli dnia 9 grudnia 2011 r.

Wyjaśnij, czy podany akt prawny stanowi prawo pochodne UE.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj polecenie.

((Europejski Portal Integracji i Rozwoju

Historia integracji europejskiej

Należy podkreślić, że o ile państwa „szóstki europejskiej” bez większych problemów zaakceptowały podejmowanie wspólnych decyzji w zakresie spraw gospodarczych i handlowych, o tyle trudniej było im dojść do konsensusu w sprawie prowadzenia wspólnej polityki zagranicznej czy obronnej. W interesującym nas okresie przystąpiono do tworzenia dwóch kolejnych wspólnot – Europejskiej Wspólnoty Obronnej (EWO) i Europejskiej Wspólnoty Politycznej (EWP). Traktat ustanawiający EWO podpisany został 27 maja 1952 r. przez Belgię, Holandię, Luksemburg, RFN, Francję i Włochy.

Źródło: Europejski Portal Integracji i Rozwoju, *Historia integracji europejskiej*, dostępny w internecie: europejskiportal.eu [dostęp 6.04.2020 r.].

Podaj nazwę traktatu, który poprzedził powstanie EWO.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj polecenie.

“ *Obywatelstwo Unii i zagadnienia wstępne* ”

Obywatelstwo unijne zostało wprowadzone Traktatem z Maastricht, jednak korzenie tej instytucji sięgają wcześniejszych etapów integracji europejskiej. W deklaracji końcowej ze szczytu w Paryżu, który odbył się w dniach 19–21.10.1972 r., zadeklarowano wolę przekształcenia do końca dekady dotychczasowej integracji w Unię Europejską. (...)

Traktat o Unii Europejskiej, zwany też Traktatem z Maastricht, został paraflowany 11.12.1991 r., podpisany 7.2.1992 r., natomiast wszedł w życie 1.11.1993 r. Na mocy tego traktatu wprowadzono art. 8 ustanawiający Wspólnotę Europejską, którego ust. 1 otrzymał brzmienie: „Ustanawia się obywatelstwo Unii. Obywatelem Unii jest każda osoba mająca przynależność Państwa Członkowskiego”.

Źródło: *Obywatelstwo Unii i zagadnienia wstępne*, dostępny w internecie: ksiegarnia.beck.pl [dostęp 6.04.2020 r.].

Podaj datę roczną otrzymania obywatelstwa opisanego w tekście przez obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Dla nauczyciela

Autor: Justyna Szymańska

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie, Wiedza o społeczeństwie 2022, Historia i teraźniejszość

Temat: Unia Europejska. Prawo wspólnotowe cz. 1

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

XIV. Integracja europejska. Uczeń:

4) rozważa kwestię charakteru prawnego Unii Europejskiej, korzystając z przepisów traktatu z Lizbony i wskazując na zasady pomocniczości, subsydiarności i solidarności.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- charakteryzuje działanie prawa wspólnotowego;
- analizuje typy poleceń do ćwiczeń dotyczących prawa wspólnotowego;
- ocenia swoją wiedzę, wykonując zestaw ćwiczeń.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm;
- lekcja odwrócona.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;

- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych;
- odwrócona klasa;
- mapa myśli.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- telefony z dostępem do internetu.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Przed lekcją zespół klasowy zostaje podzielony na grupy. Zadaniem każdej z nich jest przygotowanie prezentacji multimedialnej dotyczącej przydzielonego zagadnienia z sekcji „Przeczytaj”. Zagadnienia:

- gr I – Traktat paryski i traktaty rzymskie;
- gr II – Jednolity akt europejski;
- gr III – Traktat o Unii Europejskiej;
- gr IV – Traktat amsterdamski.

Prezentacje nie powinny trwać dłużej niż 5 min i zawierać materiały multimedialne.

Faza wstępna:

1. Uczniowie na podstawie własnej wiedzy wyjaśniają, czym jest prawo pierwotne i prawo wtórne w prawodawstwie europejskim.
2. Przedstawienie tematu „Unia Europejska. Prawo wspólnotowe cz. 1” i celów zajęć.

Faza realizacyjna:

1. Przedstawienie uczniowskich prezentacji. Po każdej z nich następuje omówienie: uczniowie mogą zadawać pytania prelegentom, weryfikować i uzupełniać informacje.
2. Praca z materiałem zamieszczonym w sekcji „Mapa myśli”. Uczniowie zapoznają się z treścią umieszczoną w szkicu mapy, a potem w parach wykonują polecenia. Następnie wybrana osoba prezentuje propozycję odpowiedzi, a pozostali uczniowie

ustosunkowują się do niej. Nauczyciel w razie potrzeby uzupełnia ją, udziela też uczniom informacji zwrotnej.

3. Dyskusja na temat: „Który z filarów Unii Europejskiej powinien być według ciebie uznawany za ważniejszy i dlaczego?”. Uczniowie przedstawiają swoje argumenty, kontrargumenty i opinie. Na zakończenie chętna/wybrana osoba dokonuje podsumowania.
4. Uczniowie dzielą się na 4-osobowe grupy i rozwiązują na czas zadania z sekcji „Sprawdź się”, od najłatwiejszych do najtrudniejszych. Grupa, która poprawnie rozwiąże zadania jako pierwsza, wygrywa i może zostać nagrodzona ocenami za aktywność.

Faza podsumowująca:

1. Omówienie ewentualnych problemów z rozwiązaniem ćwiczeń i poleceń z sekcji „Sprawdź się”.
2. Na zakończenie nauczyciel dokonuje oceny pracy wylosowanej grupy. Prosi o samoocenę uczniów dotyczącą współpracy w zespole oraz wykonanego zadania. Dokonuje oceny pracy wybranych uczniów.

Praca domowa:

1. Napisz krótką notatkę, uwzględniając w niej najistotniejsze informacje dotyczące zagadnień poruszanych na zajęciach.

Materiały pomocnicze:

- *Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej*, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2018.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

- Uczniowie mogą wykorzystać multimedium z sekcji „Mapa myśli” jako inspirację do przygotowania własnej prezentacji multimedialnej.